

pri nekaterih kolegh ni naletela zgolj na odobravanje, se je v slovenskem zgodovinopisju uveljavila cela vrsta zgodovinarjev srednje in mlajše generacije, ki so s svežimi pristopi in obravnavo prezrtih tem pomembno prispevali k razvoju in širini slovenskega zgodovinopisja.

Zaradi obsežnega in nadvse raznovrstnega znanstvenega opusa je leta 1991 avstrijska raziskovalna skupnost prof. Meliku podelila prestižno Gindelyjevo nagrado, leto kasneje pa je dobil še avstrijski častni križec za znanost in umetnost. Nekoliko kasneje (1993) je postal izredni in leta 1997 še redni član SAZU. Ob osemdesetletnici (2001) ga je Zveza zgodovinskih društev Slovenije (in več lokalnih zgodovinskih društev) upravičeno imenovala za svojega častnega člana, na začetku leta 2002 pa ga je predsednik republike odlikoval tudi s srebrnim častnim znakom republike Slovenije. S tem je tudi na formalni ravni dobil vsaj nekaj tistega priznanja, ki s(m)o mu ga kolegi že zdavnaj dodelili.

Spoštovani profesor! Dragi Vasja! Iskrene čestitke ob visokem jubileju in še na mnoga leta.

Janez Cvirn

**Govor predsednika Zveze zgodovinskih društev Slovenije doc. dr. Jurija Perovška
na svečanosti ob 80. letnici akademika prof. dr. Vasilija Melika 9. januarja 2001
na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani**

Spoštovani slavljenec gospod akademik prof. dr. Vasilij Melik!

V posebno čast mi je, da Vas lahko v imenu naše vsedržavne stanovske organizacije – Zveze zgodovinskih društev Slovenije – ob svečani proslavi Vašega življenjskega jubileja pozdravim kot enega od utemeljiteljev sodobnega slovenskega zgodovinopisja. Vesel sem, da Vas lahko pozdravim med zbranimi kolegi in prijatelji vseh generacij, med njimi tudi tistih, ki ste jim bili v resnici priljubljeni profesor in mnogim – tudi danes – pretanjeni ocenjevalec in mentor pri oblikovanju magistrskih in doktorskih del.

O življenjski poti ter pedagoškem, znanstvenem in drugem javnem družbenem delu akademika prof. dr. Vasilija Melika, je danes že bila izrečena posebna beseda. Zato se ne bi ustavil pri njej. Poudaril pa bi, da med slovenskimi zgodovinarji prof. Melik ne izstopa le kot univerzitetni učitelj, akademik in avtor že omenjenih prelomnih zgodovinopisnih del in sistematičnih raziskovalnih obravnav, kot nosilec visokih in uglednih družbenih in strokovnih dolžnosti ter domačih in tujih nagrad in priznanj, pač pa tudi kot eden prvih predsednikov Zveze zgodovinskih društev Slovenije, to je nove vseslovenske zgodovinarske organizacije, v katero se je leta 1980 preoblikovalo tedanje Zgodovinsko društvo za Slovenijo. Zvezo je vodil v letih 1982–1985, v času, ko se je slovenska javnost že upirala zlovesčim jugoslovanskim unitarističnim pritiskom na duhovnem področju in področju družboslovnega študija. Tako je Zveza zgodovinskih društev Slovenije poleg svoje redne strokovne in organizacijske dejavnosti, na svojem 22. zborovanju leta 1984 v Brežicah in Krškem, v posebni resoluciji odločno zavrnila prizadevanja po oblikovanju skupnih programskih jeder za zgodovino v okviru načrtovanih sprememb v tedanjem jugoslovanskem izobraževalnem sistemu. Zavzela se je za samosvoje, po slovenskem kriteriju uravnano oblikovanje učnih načrtov za zgodovino v Sloveniji. Obenem je poudarila še nujno po reformi takratnega usmerjenega izobraževanja in ponovila že večkrat utemeljevano stališče, da mora imeti zgodovina osrednje mesto med predmeti družboslovnega izobraževanja.

Poleg vodenja Zveze zgodovinskih društev Slovenije, ji je prof. Melik vtisnil trajen pečat kot glavni in odgovorni urednik njenega osrednjega glasila – Zgodovinskega časopisa. Urejal ga je od leta 1973 do leta 2000. S tem je urednik Zgodovinskega časopisa z najdaljšo uredniško dobo. V tem času je izšlo 27 letnikov Zgodovinskega časopisa z 91 zvezki in 35 številkami ponatisov Zgodovinskega časopisa. Ustanovljena je bila tudi knjižna zbirka Zgodovinskega časopisa, v kateri je izšlo 21 knjig. To, brez posebnega pojasnila govori o monumentalnem uredniškem delu prof. Melika kot tudi njegovih najožjih sodelavcev. Ob tem pa moramo poudariti še eno, za razvoj slovenskega zgodovinopisja izjemno pomembno kvaliteto uredniškega dela prof. Melika. V času, ko je urejal Zgodovinski časopis, so se njegove strani odprle mlajšim zgodovinarjem in novim zgodovinopisnim pogledom, ki so se s tem lahko uveljavili v slovenskem in širšem zgodovinopisnem prostoru.

Spoštovani prof. Melik!

Zveza zgodovinskih društev Slovenije Vam iz vsega srca čestita za Vaš jubilej. Ob čestitkah in vseh lepih željah pa Vam izreka še svoje posebno priznanje. Zveza zgodovinskih društev Slovenije Vas je v skladu s svojimi statutarnimi pooblastili 13. decembra 2000 imenovala za svojega častnega člana. S tem Vam izreka priznanje in zahvalo za Vaše predano pedagoško, uspešno mentorsko in vrhunsko znanstveno delo, za vodenje Zveze zgodovinskih društev Slovenije in še posebej za dolgoletno urejanje Zgodovinskega časopisa.

Spoštovani in dragi prof. Melik, dovolite, da Vam izročim listino o imenovanju za častnega člana Zveze zgodovinskih društev Slovenije!

Bibliografija prof. dr. Vasilija Melika v letih 1981–2001

Pričujoča bibliografija skuša zajeti delo prof. dr. Vasilija Melika za obdobje 1981 – 2001. Urejena je kronološko, enote istega leta pa po abecednem vrstnem redu, s tem da so na konec uvrščene spremne besede, intervjuji in knjižne ocene.

Bibliografije profesorja Vasilija Melika so objavljene v publikaciji Univerza v Ljubljani, Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev in sodelavcev, Ljubljana 1957, str. 157–158; druga knjiga za leta 1956–1966, Ljubljana 1969, str. 54–55; tretja knjiga za leta 1966–1976, Ljubljana 1979, str. 36–37; četrta knjiga za obdobje 1977–1986, Ljubljana 1995, str. 50–52; peta knjiga 1986–1995, Ljubljana 1996, str. 2251–2253, v Zgodovinskem časopisu 34, 1980, str. 398–402 in v Melikovem zborniku, Ljubljana 2001, str. 33–59.

1981

Dr. Tone Zorn. – Arhivi 4, 1981, str. 201.

Dr. Tone Zorn (1934–1981). – Kronika 19, 1981, str. 278–280.

Družba na Slovenskem v predmarčni dobi. – V: Obdobje romantike v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Ljubljana 1981, str. 513–523. (Obdobja ; 2).

Dvajset zborovanj slovenskih zgodovinarjev. – Zgodovinski časopis 35, 1981, str. 325–331.

Kmečko vprašanje v evropskem in panonskem prostoru v času 1919–1929. – V: Mednarodni kulturnozgodovinski simpozij Modinci, 13. Maribor 1981, str. 79–106.

Janko Orožen – devetdesetletnik. – Delo 9.12.1981.

Jože Šorn – šestdesetletnik. – Zgodovinski časopis 35, 1981, str. 146–148.

Leto 1848 v slovenski zgodovini. – V: Seminar slovenskega jezika, literature in književnosti, 17. Ljubljana 1981, str. 7–27.

Ljubljanske cene kruha in mesa v predmarčni dobi. – Kronika 29, 1981, 27–33.

Die Propaganda der Freien Stimmen zu den Wahlen 1907–1930 und zur Kärntner Volksabstimmung. – V: Kärntner Volksabstimmung 1920. Wien 1981, str. 187–207.

Razvoj Filozofske fakultete v Ljubljani. – V: Poročilo o delu Filozofske fakultete v letu 1979/80. Ljubljana 1981, str. 29–33.

Razvoj naselij kot numeracijskih enot na ozemlju kranjske občine. – V: Kranjski zbornik 1980. Kranj 1981, str. 139–143.

Tabori 1868–1871. – V: Taborsko gibanje na Slovenskem. Ljutomer 1981, str. 11–25.

Volitve v Ljubljani 1848–1918. – Kronika 29, 1981, str. 115–124.

Zgodovina za sedmi razred. – Ljubljana 1981. 150 str. (Skupaj s F. Gestrin).

Poročilo glavnega urednika. – Zgodovinski časopis 35, 1981, str. 199.

Intervju: Taborsko gibanje na Slovenskem. Ob razstavi v Ljutomeru. (Zapisala Darinka Kladnik). – Dnevnik 5.6.1981.